

**VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO
REKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL NUOTOLINIŲ STUDIJŲ ORGANIZAVIMO TVARKOS**

2008 m. liepos 1 d. Nr. 690

T v i r t i n u Nuotolinių studijų organizavimo tvarką (pridedama).

Rektorius

Zigmas Lydeka

NUOTOLINIŲ STUDIJŲ ORGANIZAVIMO TVARKA

SĄVOKOS

Nuotolinis mokymas(-si) – tai mokymo(-si) forma, kai besimokantysis nepalaiko betarpiško kontakto su dėstytoju. Bendravimas ir bendradarbiavimas yra užtikrinamas informacinių komunikacinių technologijų (IKT) priemonėmis.

Studijų dalykas – mokymo kryptimis, šakomis, gimininga informacija arba konkrečiais studijų rezultatais apibrėžtas studijų turinys. Studijų dalykai sudaro studijų programas, t.y. sudaro jų struktūrinę visumą.

Studijų programa – teorinio ir praktinio mokymo elementų, sudarančių vieningą ir laiduojančią konkretų išsilavinimą ir/ ar kvalifikaciją, trumpas, nuoseklus ir struktūrizuotas aprašymas. Taip pat, tai struktūrinė visuma, sudaryta iš atskirų studijų dalykų.

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nuotolinės studijos – studijų organizavimo būdas, praturtinant studijas informacinių komunikacinių technologijų (IKT) taikymu, pilnai išpildant universitetinių nuosekliųjų ar nenuosekliųjų studijų programos aprašo reikalavimus. Nuotoliniu būdu gali būti organizuojamos visos Studijų reguliamine numatytos studijų formos (dieninės, neakivaizdinės, vakarinės), ypatingai neakivaizdinių studijų forma ir taip pat tęstinių studijų paslaugų organizavimo forma.
2. Nuotolinių studijų organizavimo tvarka grindžiama Universiteto Studijų reguliaminu, kitų studijų formų organizavimo Rektoriaus patvirtintomis tvarkomis. Nuotolinių studijų organizavimas pradedamas įvertinant nuotolinėms studijoms parengto studijų dalyko ar studijų programos kokybę ir jį/ją atestuojant.
3. Nuotoliniu studijų organizavimo būdu gali būti organizuojami tie studijų dalykai, kurie buvo įvertinti ir atestuoti Distancinių studijų centro pagal nuotolinių studijų kokybės vertinimo metodiką. Nuotolinių studijų programų arba studijų programų, turinčių nuotolinių studijų dalykus, vertinimas ir savianalizė atliekama pagal Studijų reguliamine nustatytą tvarką.
4. Nuotolinės studijos gali būti organizuojamos visuose universiteto padaliniuose (fakultetuose, studijų institutuose, katedrose ir centruose) nuoseklių ir nenuoseklių studijų programose.
5. Nuotoliniu būdu studijos organizuojamos pasitelkus šias technologijas: a) *virtualias mokymosi aplinkas*, atitinkančias kokybės vertinimo kriterijus ir užtikrinančias visus Studijų reguliamine numatytus reikalavimus studijų organizavimui Universitete (t.p. žr. *Nuotolinių studijų organizavimui skirtų technologijų parinkimo kriterijai*), b) *vaizdo konferencijas*, c) *kitas daugialypės terpės technologijas*.
6. Nuotoliniu būdu Universitete gali būti išpildomi (pilnai arba dalinai) Studijų reguliamine patvirtinti studijų organizavimo būdai: 1) auditoriniai užsiėmimai, 2) savarankiškas darbas, 3) praktika.
7. Nuotolinės studijos Universitete organizuojamos pilnai nuotoliniu būdu arba mišriu būdu:

7.1. Mišriu būdu (tradiciniai studijų organizavimo būdai derinami su nuotolinio mokymo(-si) elementais):

7.1.1. Auditorinius užsiėmimus (paskaitas, seminarus, laboratorinius užsiėmimus, diskusijas, ir kt.) organizuojant akivaizdžiai, virtualioje mokymo(-si) aplinkoje ar sinchroninių¹/ asinchroninių² vaizdo konferencijų būdu,

7.1.2. Savarankišką darbą (individualią paramą besimokantiesiems, atsiskaitymus, vertinimą, pratybas, užduočių atlikimą bei individualias mokymo(-si) veiklas) organizuojant virtualioje mokymosi aplinkoje, asinchroninių vaizdo konferencijų būdu,

7.1.3. Praktiką (arba dalį praktikos) užskaitant pagal pateiktą besimokančiųjų atliktų darbų bei įrodančių dokumentų paketą (vaizdo, garso medžiagą, kitus praktikos atlikimą įrodančius dokumentus, pateiktus virtualioje mokymosi aplinkoje).

7.2. Pilnai nuotoliniu būdu:

7.2.1. Auditorinius užsiėmimus (paskaitas, seminarus, laboratorinius užsiėmimus, diskusijas, ir kt.) organizuojant virtualioje mokymo(-si) aplinkoje ar sinchroninių/ asinchroninių vaizdo konferencijų būdu,

7.2.2. Savarankišką darbą (individualią paramą besimokantiesiems, pratybas, užduočių atlikimą bei individualias mokymo(-si) veiklas) organizuojant virtualioje mokymosi aplinkoje, asinchroninių vaizdo konferencijų būdu, o atsiskaitymus ir vertinimą – sinchroninių vaizdo konferencijų būdu bei pagal atskirą studijas vykdančio padalinio patvirtintą tvarką,

7.2.3. Praktiką užskaitant pagal pateiktą besimokančiųjų atliktų darbų bei įrodančių dokumentų paketą (vaizdo, garso medžiagą, kitus praktikos atlikimą įrodančius dokumentus, pateiktus virtualioje mokymosi aplinkoje).

II. STUDIJŲ DALYKO TINKAMUMO NUOTOLINĖM STUDIJOM ĮVERTINIMAS IR ATESTACIJA

8. Nuotolinėms studijoms parengti dalykai teikiami pirminiam ar pakartotiniam vertinimui katedroms ir kitiems studijas organizuojantiems padaliniais Studijų reguliamine aprašyta tvarka. Studijas organizuojantis padalinys teikia naujai parengtą arba atnaujintą nuotolinių studijų dalyką Distancinių studijų centrui vertinimui. Distancinių studijų centras vertina dalyko pritaikymą nuotolinėms studijoms, bet ne jo turinį.
9. Studijų dalyko tinkamumą nuotolinėms studijoms Distancinių studijų centras vertina pagal VDU Nuotolinių studijų kokybės vertinimo metodiką. Vertinimo išvadas ir rekomendacijas centras teikia katedroms ir kitiems studijas organizuojantiems padaliniais. Sprendimą dėl atestacijos priima katedra arba kitas studijas organizuojantis padalinys.
10. Nuotolinių studijų dalyko programos aprašą rengia jas vykdančias studijų padalinys. Studijų dalyko programos apraše turi aiškiai atsispindėti studijų organizavimas nuotoliniu būdu, nurodant nuotoliniu būdu vyksiančių studijų apimtį kreditais ir akademinėmis valandomis.
11. Nuotolinių studijų dalyko programos apraše studijų krūvis paskirstomas dalykų studijų tinklelio forma, kurioje aiškiai paskirstoma nuotoliniu būdu organizuojamų paskaitų, seminarų, konsultacijų, laboratorinių darbų trukmė, namų darbų, savarankiško darbo užduočių ir kitų mokymo(-si) veiklų ir atsiskaitymų trukmė bei organizavimo būdas, dalykų planas, studijų pasiekimų vertinimo tvarka ir kt.

¹ Sinchroninis– vykstantis tuo pačiu laiko ritmu, kaip ir kiti tuo pat metu vykstantys susiję procesai.

² Asinchroninis – vykstantis savu laiko ritmu, nederinamu su kitais tuo pat metu vykstančiais susijusiais procesais.

III. NUOTOLINIŲ STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS

12. Katedroms arba kitiems studijas organizuojantiems padaliniais gavus Distancinių studijų centro vertinimus ir rekomendacijas, studijų dalykas gali būti organizuojamos mišriu (tradiciniu ir nuotoliniu būdu, nurodant nuotolinių studijų procentą ir nuotolinių studijų kreditų skaičių bei trukmę studijų dalyko programos apraše) arba pilnai nuotolinių studijų būdu, aiškiai išdėstant tai studijų dalyko tinklelio formoje (t.p. atitinkamai išpildant 1.7.2. šio dokumento punkte pateiktus reikalavimus).
13. Studijų dalyko programos apraše nurodytą užsiėmimų formą bei laiką studijų dalyko dėstytojas privalo pateikti tvarkaraštyje, studijų dalyko organizavimui naudojamose virtualioje mokymosi aplinkoje. Tvarkaraščio pakeitimus dėstytojas gali derinti su studentais, pilnai išlaikant studijų dalyko apraše numatytą studijų trukmę ir mokymo(-si) organizavimo būdus.
14. Nuotoliniu būdu organizuojant studijas, darbui su studentu dalyko vienam kreditui skiriama nuo 8 iki 18 akademinė valandų per semestrą.
15. Akademinė tarnyba informuoja Distancinių studijų centrą apie studentus, pasirinkusius studijų dalykus, kurie pilnai arba dalinai organizuojami nuotoliniu būdu, bei atsiunčia Distancinių studijų centrui užsiregistravusių studentų sąrašus.
16. Distancinių studijų centras kartu su Informacijos sistemų tarnyba atlieka vartotojų registraciją į virtualias mokymosi aplinkas (atitinkama FirstClass, Moodle, Blackboard ir kt.), supažindina studijų dalyko dėstytojus bei studentus su darbo virtualioje mokymo(-si) aplinkoje specifika ir taisyklėmis.
17. Nuotolinių studijų organizavimo metu Distancinių studijų centras teikia administracinę, metodologinę paramą studijų padaliniais, didaktinę, metodologinę paramą dėstytojams, administracinę, metodologinę paramą studentams (bendraujant ir bendradarbiaujant mokymo(-si) aplinkose, pasiekiant mokymo(-si) medžiagą ir pan.). Katedra arba kitas studijas organizuojantis padalinys yra atsakingas už nuotolinių studijų organizavimą.
18. Nuotolinių studijų organizavimo kokybės vertinimą atlieka studijas organizuojantys padaliniai. Studijų padaliniais prašant, nuotolinių studijų organizavimo kokybės vertinimui skirtą statistinę informaciją iš virtualios mokymosi aplinkos pateikia Distancinių studijų centras. Studijų padaliniais pageidaujant, nuotolinių studijų organizavimo kokybę gali įvertinti Distancinių studijų centras pagal parengtą nuotolinių studijų organizavimo kokybės vertinimo metodiką.

IV. NUOTOLINIŲ STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS: DĖSTYTOJO VEIKLA

19. Dėstytojai pirmą kartą parengę savo dalyką nuotolinėms studijoms (pilnai arba dalinai) gali teikti paraišką autorinei sutarčiai. Atestacijos metu, už parengtą metodinę medžiagą nuotolinėms studijoms arba dalį studijų dalyko (1-2 kreditus) dėstytojams skiriama 15 balų, už dalyką, parengtą nuotolinėms studijoms (nuotolinių studijų kursą, 3-4 kreditai) – 30 balų.
20. Dėstytojas, organizuojantis studijas nuotoliniu būdu, laikosi dalyko apraše numatyto krūvio paskirstymo. Paramos sistemoms skiriamas kontaktines valandas dėstytojas turi teisę perduoti atitinkamai savo asistentams bei doktorantams, kurie gali teikti administracinę, edukologinę bei technologinę paramą studentams.
21. Nuotolinių studijų metu dėstytojas gali lanksčiai organizuoti auditorinius užsiėmimus pagal studijų tvarkaraštį, nepažeidžiant kitų šios tvarkos punktų bei Studijų reguliavimo. Auditoriniai užsiėmimai (paskaitos ir seminarai) organizuojami vaizdo paskaitų ir konferencijų būdu

sinchroniškai, dėstytojui pageidaujant - įrašomi ir pateikiami virtualioje mokymosi aplinkoje studentams vėlesnei peržiūrai.

22. Kiekvienam nuotolinių studijų dalykui dėstytojas parengia studento nuotolinio mokymo(-si) vadovą, kuriame pateikia informaciją apie studijų organizavimo ypatumus.
23. Dėstytojai, organizuojantys studijas nuotoliniu būdu, privalo laikytis nuotolinių studijų etikos ir autorių teisių taisyklių.

V. NUOTOLINIŲ STUDIJŲ ORGANIZAVIMAS: STUDENTO VEIKLA

24. Studentai dalyko apraše supažindinami su nuotolinių studijų tvarkaraščiu, o įvadinės paskaitos metu su nuotolinių studijų ypatumais ir reikalinga informacija, susijusia su mokymo(-si) turinio pasiekiamumu, mokymo(-si) organizavimo būdais ir vertinimo strategija.
25. Studentai, negalintys dalyvauti sinchroniniuose užsiėmimuose Universitete, rengia prašymą fakulteto ar kito studijų padalinio vadovui, kuris, tarpininkaujant katedrai, parengia individualų studijų planą ir atsiskaitymų bei mokymo(-si) pasiekimų vertinimo tvarką.
26. Studentams nedalyvaujant nuotolinėse studijose, dėstytojas informuoja Akademinių reikalų tarnybą, kuri, savo ruožtu teikia informaciją Distancinių studijų centrui apie studento išbraukimą iš nuotolinių studijų dalyko ar programos. Studento vartotojo prisijungimai virtualioje mokymosi aplinkoje yra panaikinami.
27. Išskirtiniais atvejais, studentams negalint atvykti į gynimus ar atsiskaitymus, Katedros teikimu ir fakulteto ar kito studijų padalinio vadovo leidimu, gynimas ar atsiskaitymas gali vykti vaizdo konferencijų būdu, papildomai parengiant ir numatant atsiskaitymo ar gynimo objektyvumą užtikrinančias sąlygas.
28. Mokymosi pasiekimų vertinimai ir atsiskaitymai, atliekami vaizdo konferencijų būdu ar virtualiose mokymosi aplinkose, yra įrašomi ar kitaip fiksuojami ir pateikiami Akademinių reikalų tarnybai užtikrinant kitus Studijų reguliamino reikalavimus.

VI. NUOTOLINIŲ STUDIJŲ ORGANIZAVIMUI SKIRTŲ TECHNOLOGIJŲ PARINKIMO KRITERIJAI

29. Informacijos sistemų tarnyba atsako už virtualių aplinkų priežiūrą Universiteto serveryje ir informacijos saugą, bei paskiria atsakingą darbuotoją, kuris administruotų aplinkas bei bendradarbiaujant su Distancinių studijų centru užtikrintų sklandų darbą virtualioje mokymosi aplinkoje.
30. Nuotolinėms studijoms organizuoti naudojamos mokymosi aplinkos turi užtikrinti šiuos kokybės užtikrinimo bei didaktinius reikalavimus:
 - 30.1. Virtuali mokymosi aplinka turi turėti:
 - vartotojo sąsają,
 - vartotojų administravimo galimybes,
 - mokymosi, dalyvavimo, įrankių panaudojimo stebėsenos priemonės,
 - didaktines mokymosi tikslų pateikimo priemonės,
 - mokymosi tikslų susiejimo su mokymosi turiniu galimybes,
 - mokymosi veiklų organizavimo priemonės,
 - mokymo(-si) turinio pateikimo priemonės, integruojant vaizdo, garso ir kitą daugialypės terpės medžiagą,
 - sinchroninių ir asinchroninių diskusijų įrankius,
 - vertinimo strategijos rengimo įrankius,

- savęs vertinimo ir išorinio vertinimo įrankius,
- mokymosi pasiekimų ir gebėjimų vertinimo įrankius.

30.2. Vaizdo konferencijų sistema, kurios pagalba realizuojami sinchroniniai auditoriniai užsiėmimai nuotoliniu būdu, bei rengiami tokių užsiėmimų asinchroniniai bei pseudo – sinchroniniai auditoriniai užsiėmimai, turi turėti:

- daugiataškės vaizdo konferencijos galimybes, pranešimą (vaizdo ar garso komentarus) sinchronizuojant su pateiktimis,
- daugiataškės vaizdo ar garso konferencijos įrašymo galimybes ir įrašo archyvo pateikimo galimybes bet kurioje aplinkoje,
- interaktyvumo galimybes, kontaktuojant su dėstytoju paskaitos metu ar įrašo peržiūros metu,
- trumpos apklausos pravedimo galimybes paskaitos metu ar paskaitos įrašo peržiūros metu.

VII. DISTANCINIŲ STUDIJŲ CENTRAS

31. Distancinių studijų centras yra atsakingas už nuotolinių studijų organizavimą Universitete. Centras teikia šią paramą studijų padaliniams ir dėstytojams, rengiantiems studijų dalykus nuotolinėms studijoms:
 - 31.1. supažindina dėstytojus bei studijų padalinius su VDU Nuotolinių studijų kokybės vertinimo metodika,
 - 31.2. konsultuoja rengiant kokybišką nuotolinėms studijos skirtą studijų dalyką, teikia informaciją renkantis technologijas, supažindina su studijų organizavimo ypatumais,
 - 31.3. organizuoja didaktinius ir metodologinius seminarus nuotolinių kursų rengėjams ir teikėjams,
 - 31.4. organizuoja technologinę pagalbą nuotolinius kursus rengiantiems dėstytojams;
 - 31.5. konsultuoja rengiant paraiškas finansavimui gauti;
 - 31.6. supažindina dėstytojus su Europoje ir pasaulyje vyraujančiais nuotolinių studijų organizavimo būdais, priemonėmis bei technologijų panaudojimo tendencijomis;
 - 31.7. konsultuoja studijų padalinius įrengiant nuotolinėms studijoms reikalingas klases ir vaizdo konferencijų studijas padaliniuose, koordinuoja jas prižiūrinčių administratorių veiklą ir teikia konsultacijas, organizuoja mokymus.
32. Distancinių studijų centras rengia ir pagal poreikį atnaujina nuotolinių studijų kokybės vertinimo metodiką, kviečia ekspertus vertinti nuotolinėms studijoms parengtų studijų dalykų tinkamumą.
33. Distancinių studijų centras vykdo nuotolinių studijų didaktikos ir technologijų panaudojamumo, nuotolinių studijų organizavimo tyrimus.
34. Studijų padaliniams inicijuojant ir vykdant tarptautinį bendradarbiavimą nuotolinių studijų srityje, Distancinių studijų centras talkina ir konsultuoja organizuojant konferencijas ir seminarus, kviečiant tarptautinius ekspertus skaityti paskaitas vaizdo konferencijų būdu bei archyvuoti jų įrašus pakartotiniam panaudojamumui.
35. Distancinių studijų centras inicijuoja nuotolinių studijų organizavimui reikalingų technologinių priemonių modernizavimą, diegimą ir plėtrą Universitete.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Nuotolinės studijos Universitete organizuojamos vadovaujantis Nuotolinių studijų organizavimo tvarka. Nuotolinių studijų tvarka privalo vadovautis visi universiteto padaliniai, organizuojantys nuotolines studijas.
